Analýza postojů a vzdělávacích potřeb romských dětí a mládeže

Výsledky kvantitativní a kvalitativní sondy v devíti základních školách

nros nadace rozvoje občanské společnosti

gac

Základní informace o projektu

- **Zadavatel**
  Nadace rozvoje občanské společnosti

- **Realizátor**
  GAC spol. s r. o.

- **Období**
  červenec – listopad 2007

Analýza byla zpracována za finanční pomoci Evropské unie.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

gac

Struktura prezentace

1. Cíle projektu
2. Metodologie
3. Zjištění ze školních statistik a jejich interpretace
4. Anketa mezi romskými žáky

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Cíle projektu

- **Hlavním cílem projektu bylo:**
  - **formulace konkrétních doporučení za účelem zpřesnění zadání grantového schématu Transition Facility 2006 (určeného pro NNO).**

- **Za tímto účelem jsme:**
  - **identifikovali problémové momenty ve vzdělávacích drahách romských dětí,**
  - **zhodnotili vybrané faktory ovlivňující šance romských žáků na úspěšné dokončení základní školy,**
  - **v souboru romských žáků základních škol identifikovali hlavní podskupiny založené na věku a pohlaví.**

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Metodologie – etapy výzkumu

- První etapa – statistická analýza dat týkajících se vzdělávacích drah romských žáků.

- Druhá etapa – kvalitativní výzkum ve školách s cílem interpretace výsledku statistické analýzy.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

První etapa – výběr škol

Hlavní kritéria výběru:

- velikost obce: velkoměsto / velké město / malé město / malé obce
- typ školy: základní škola / základní škola praktická
- podíl romských žáků: Romové jako majorita / Romové jako minorita

Další kritéria:

- region
- využívání integračních nástrojů

nros nadace rozvoje občanské společnosti

gac

Typy shromažďovaných dat 1

O všech žácích (v ideálním případě) víme:

- Etnicita: Rom / nerom
- Pohlaví: muž / žena
- Údaje o vývoji prospěchu během jednotlivých pololetí:
  - známka z českého jazyka
  - známka z matematiky
  - průměrná známka
  - (případné) opakování ročníku

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Typy shromažďovaných dat 2

- Údaje o počtu zameškaných hodin během jednotlivých pololetí
- Údaje o (případném) odchodu ze školy:
  - odchod na jinou běžnou základní školu,
  - odchod na základní školu praktickou (dříve zvláštní školu),
  - odchod na výběrovou základní školu,
  - odchod na víceleté gymnázium.
- Informaci o (případném) absolvování přípravného ročníku

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Metodologie - závěry

- Školy jsou datově vybavené – je třeba je jen vhodně motivovat
- Lze získat i etnické údaje za žáky a žákyně.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

gac

Charakteristika souboru 1

Celkový počet respondentů: 502

Pohlaví:

- 268 chlapců (53,4 procenta)
- 233 dívek (46,4 procenta)

Etnicita:

- 323 neromů (64,3 procenta)
- 178 Romů (35,5 procenta)

Třída:

- 248 z 5. tříd (49,4 procenta)
- 254 z 8. tříd (50,6 procenta)

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Charakteristika souboru 2

Typ školy:

- základní škola – 335 dětí (66,7 procenta)
- základní škola se speciálními třídami – 53 dětí (10,6 procenta)
- základní škola praktická – 114 dětí (22,7 procenta)

Školy podle podílu Romů:

- do 20 procent – 305 dětí (60,8 procenta)
- od 21 do 50 procent – 26 dětí (5,2 procenta)
- více než 50 procent – 171 dětí (34,1 procenta)

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Druhá etapa – kvalitativní výzkum

- Kvalitativní rozhovory se zástupci škol a neziskových organizací podle předem připravených osnov
- Anketa s romskými žáky na podkladě standardizovaného dotazníku o několika otevřených otázkách

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Kvalitativních rozhovory: Přehled sledovaných témat

1. Základní charakteristika školy, postižení hlavních specifik
2. Zkušenosti s výukou / integrací romských žáků a hlavní problémy
3. Využívání vyrovnávacích / integračních nástrojů a jeho zhodnocení
4. Ověření a interpretace zjištění statistické analýzy
5. Postoje ke vzdělávání, motivace k získání kvalifikace a role rodiny

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění z výkazů žáků 1 Základní školy

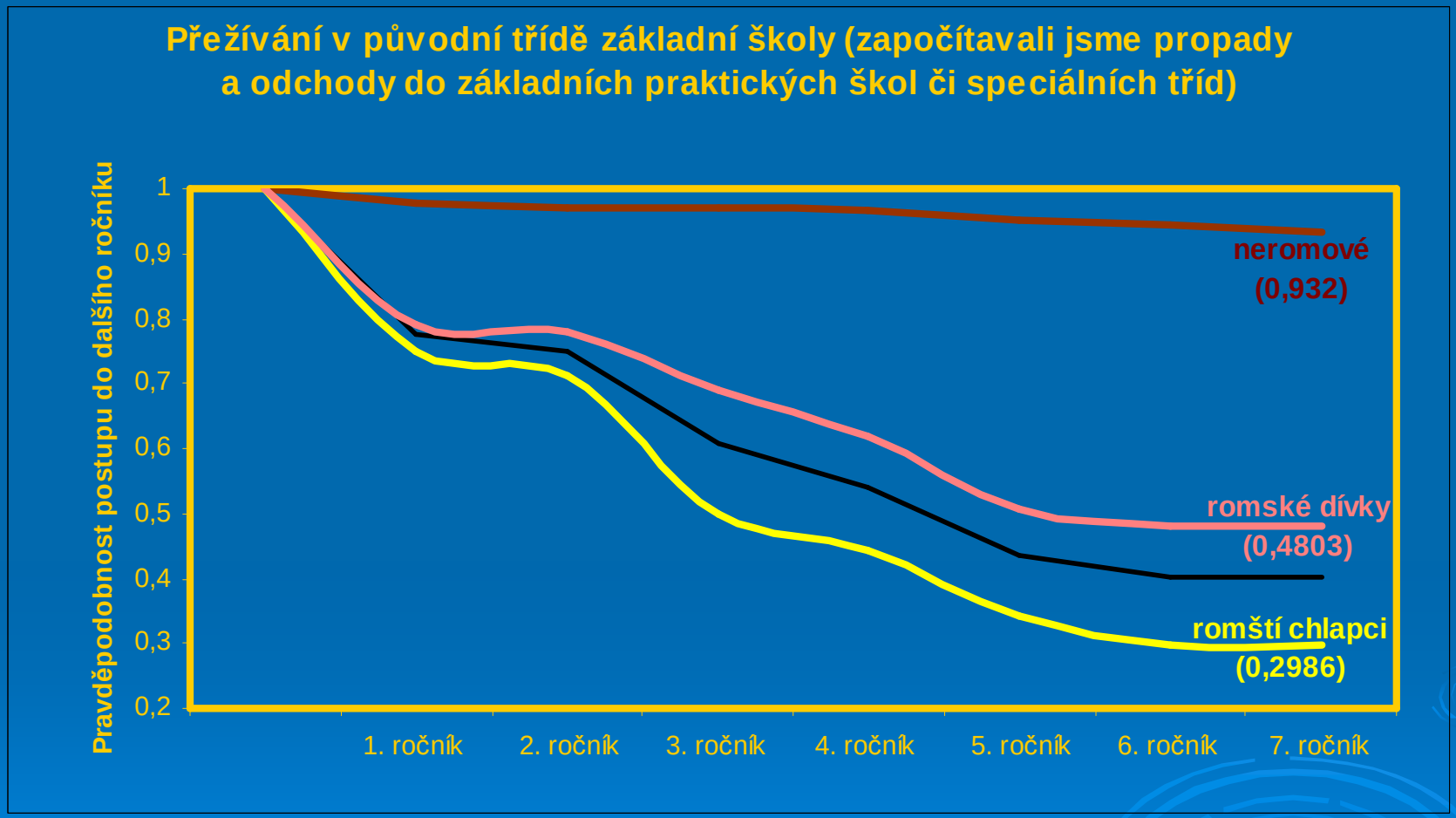

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 3
Základní školy

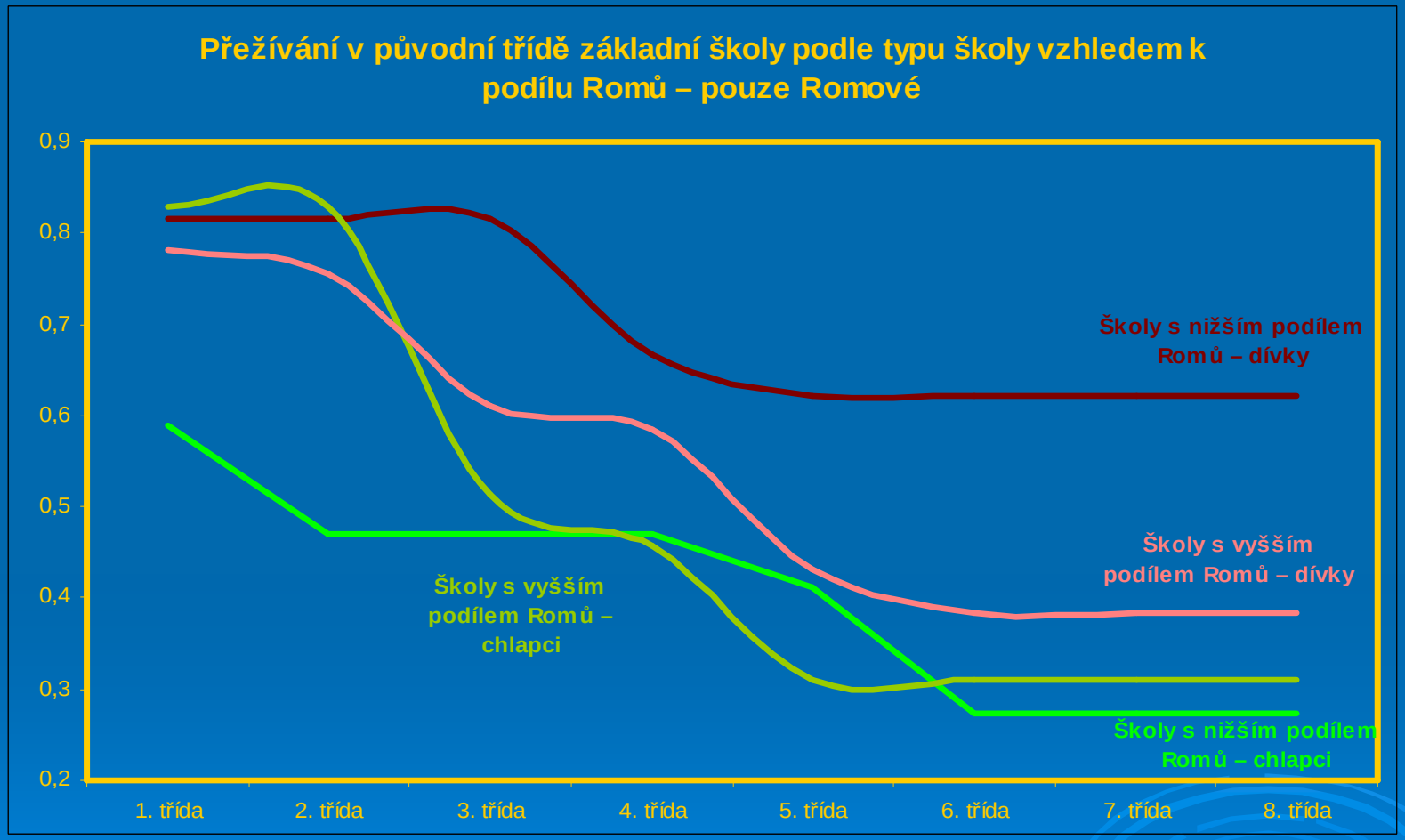

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 2
Základní školy

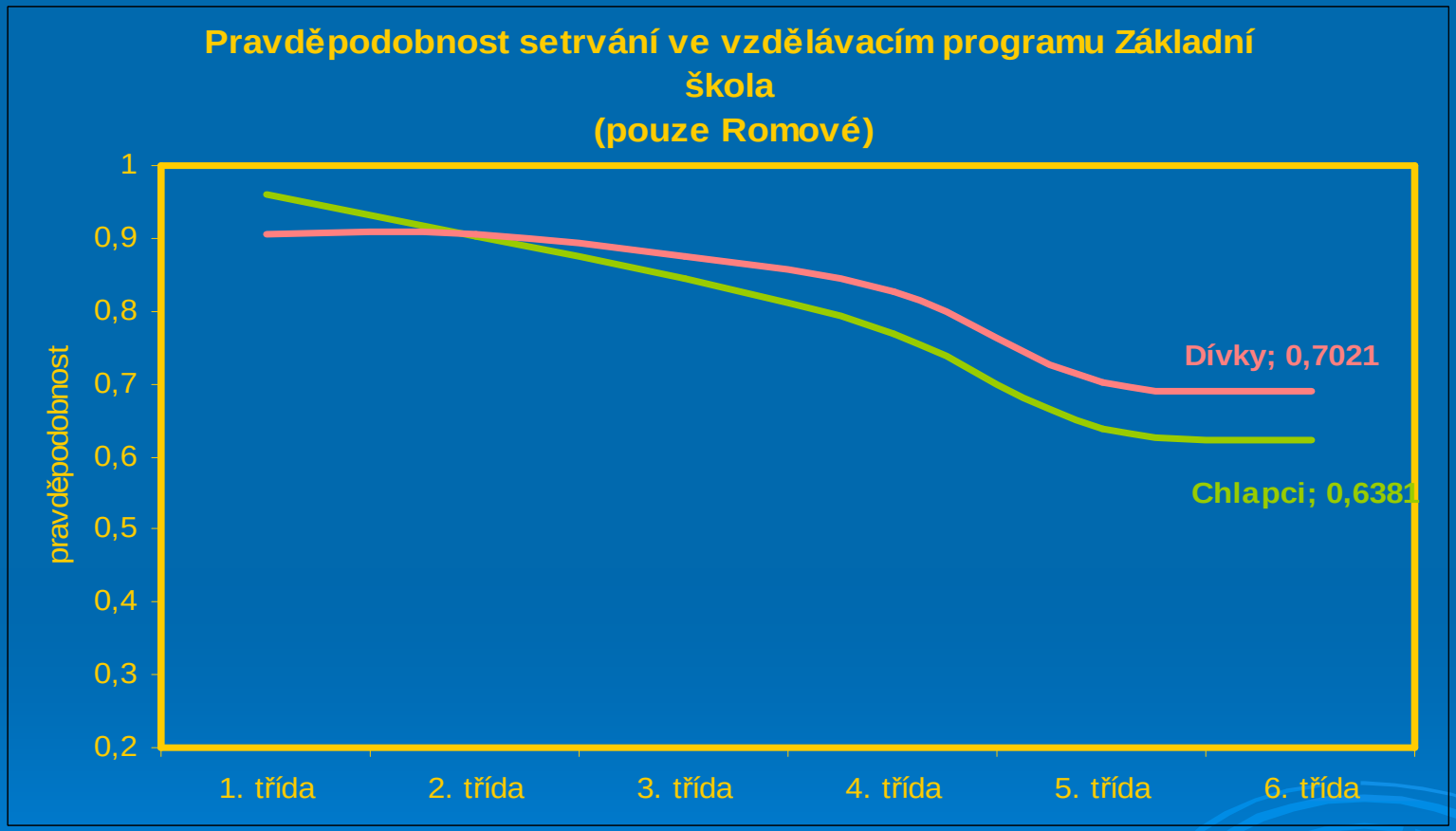

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 4
Vzdělávací program ZvŠ

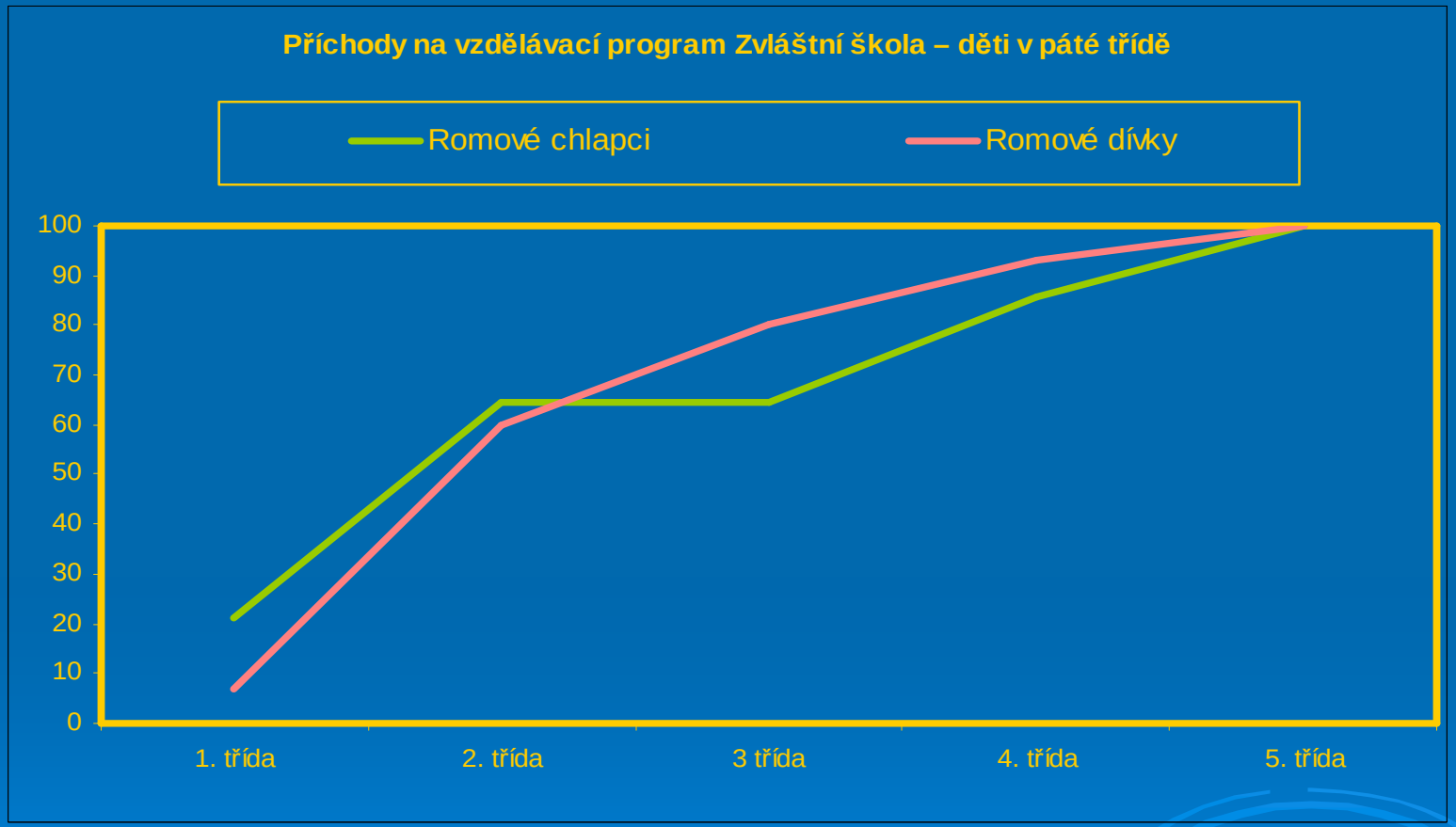

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 5
Vzdělávací program ZvŠ

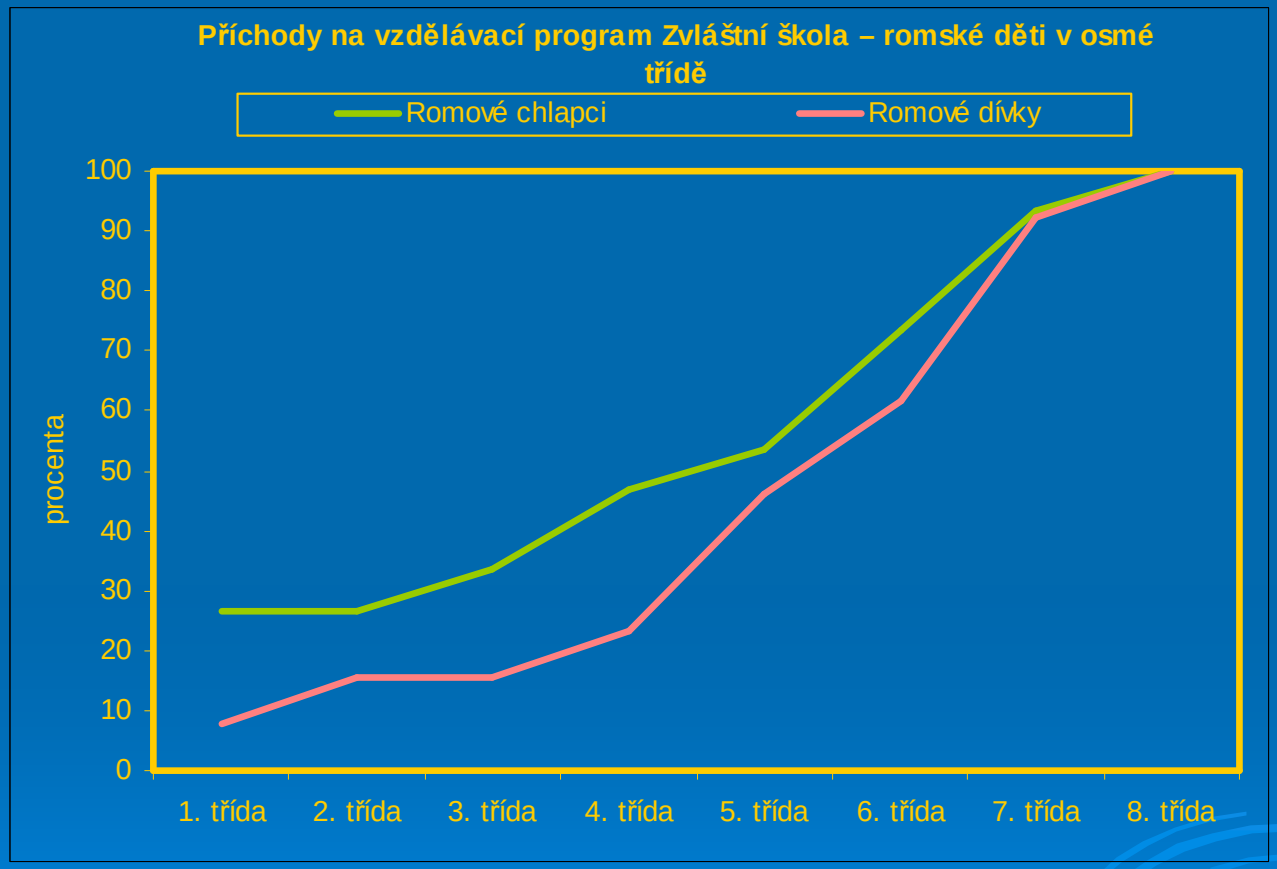

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 6 Základní školy

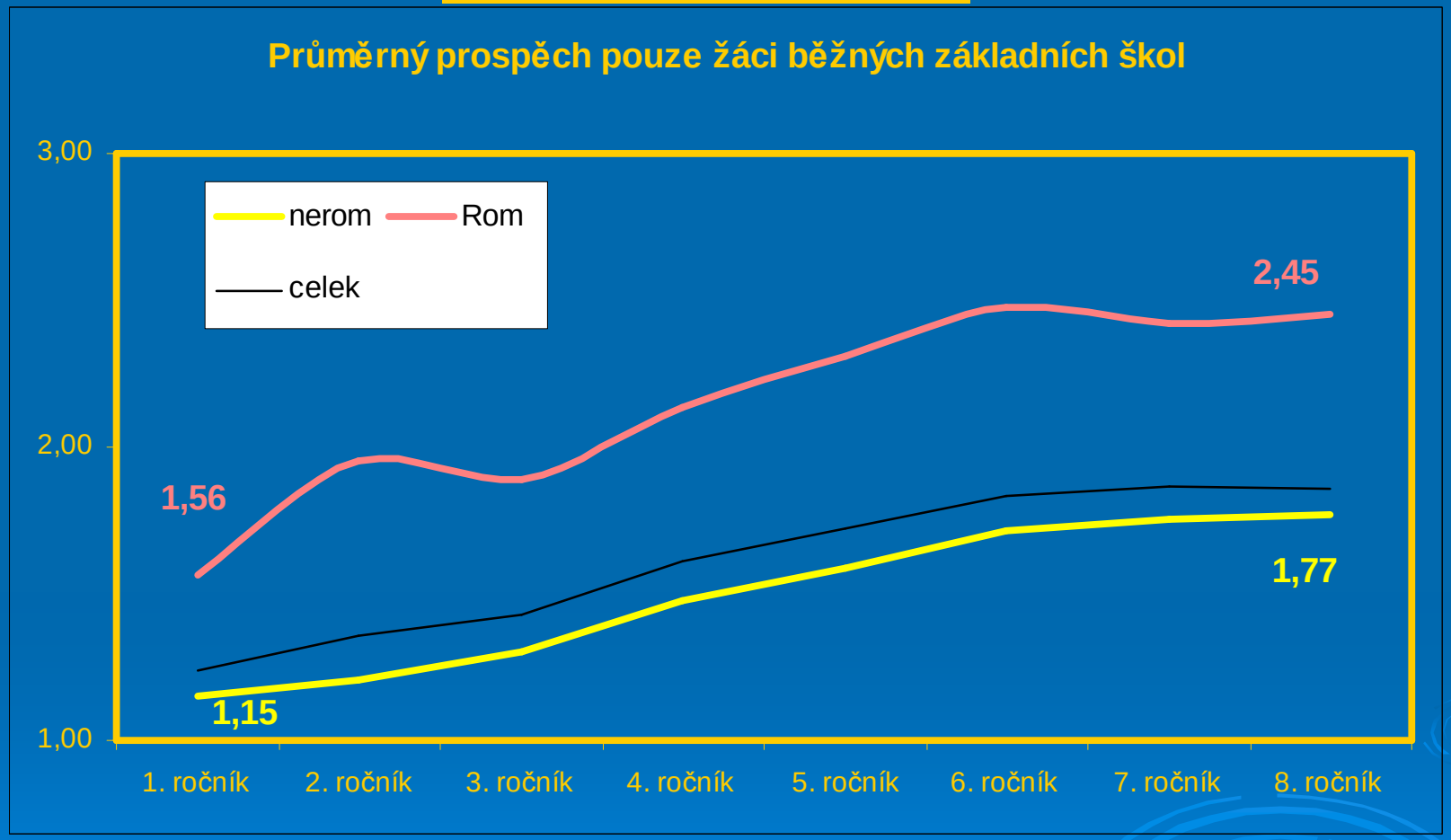

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 7 Základní školy

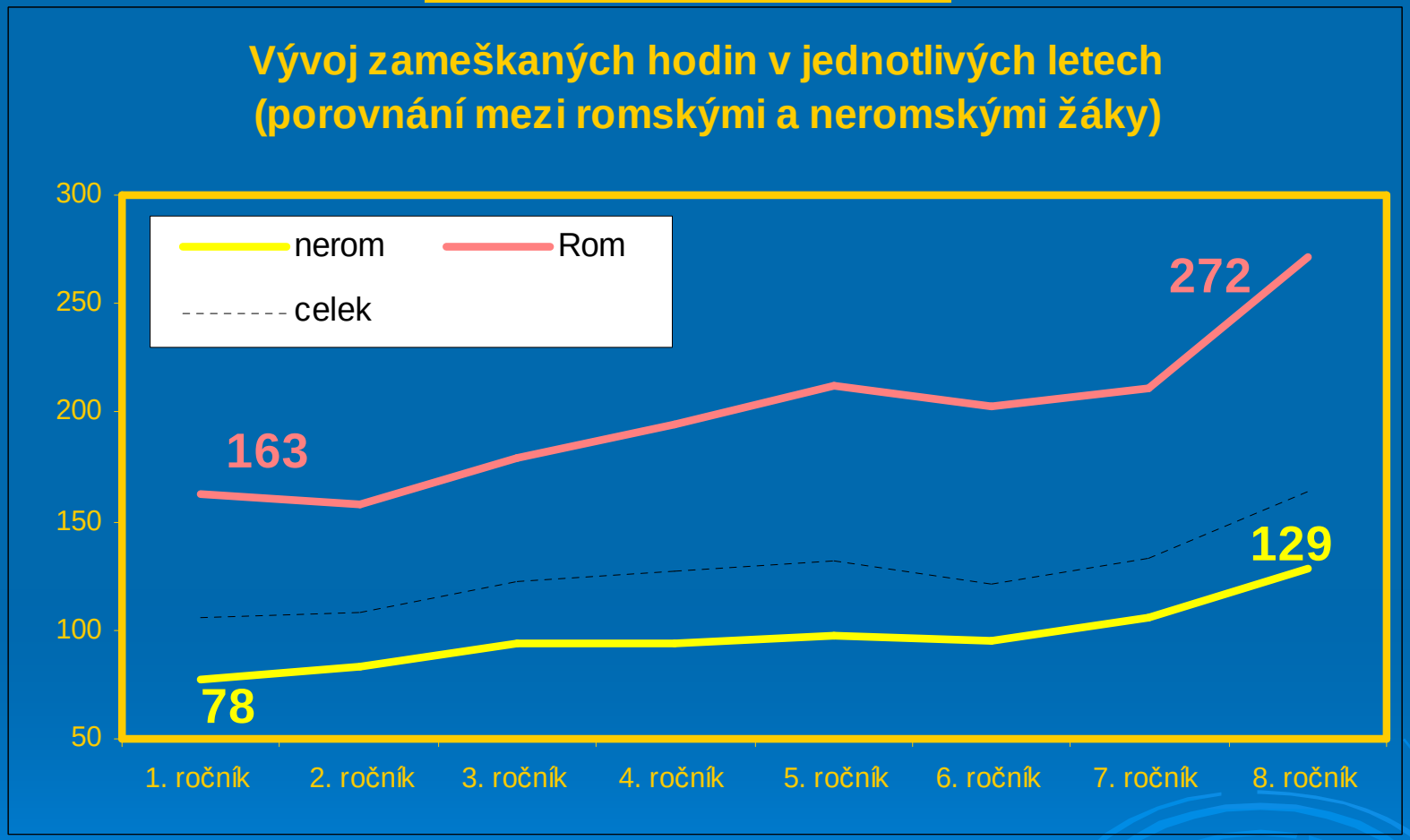

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 8 Základní školy

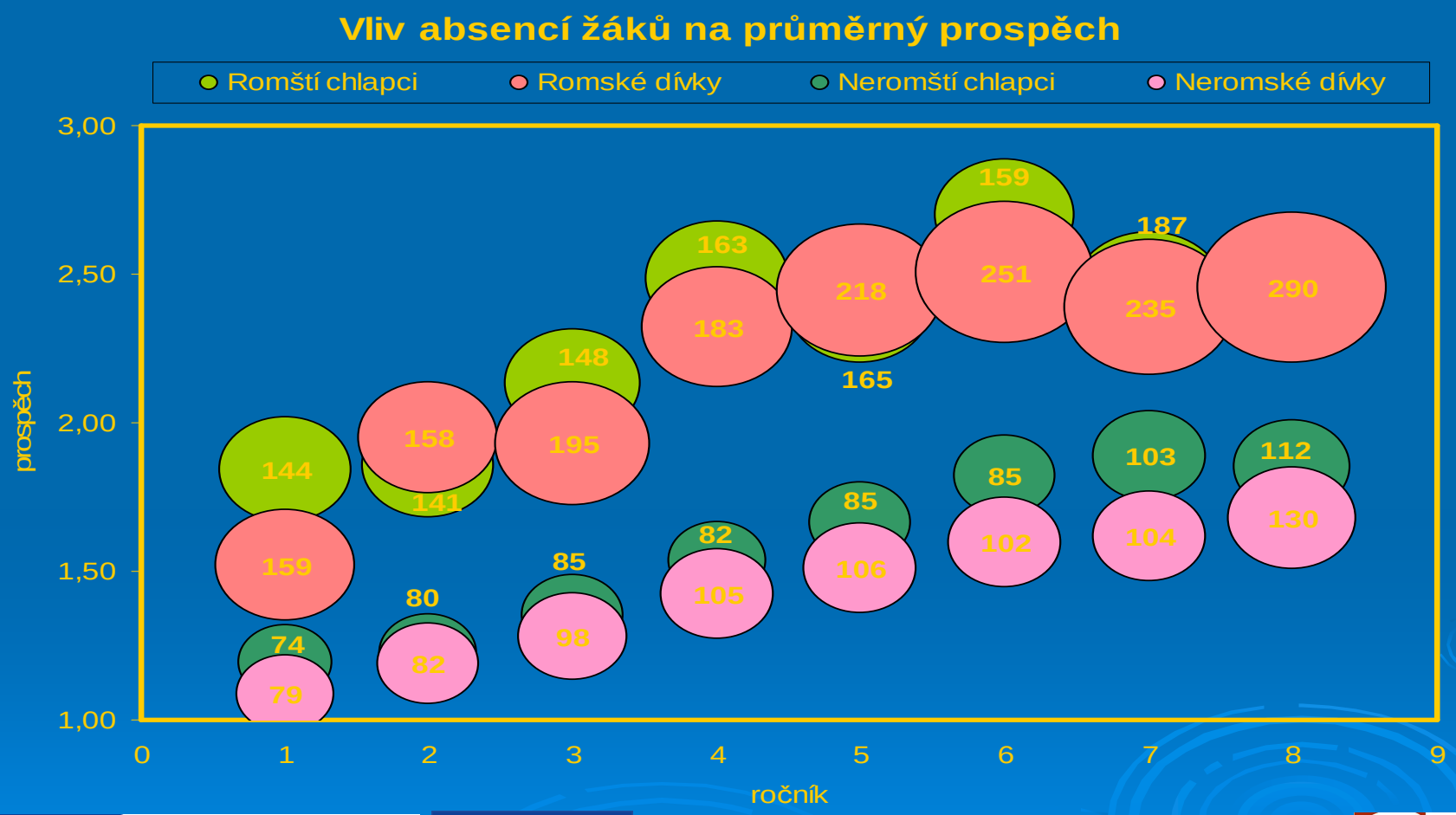

nadace rozvoje občanské společnosti

Zjištění ze školních statistik 9

- Romští žáci navštěvující školy v blízkosti sociálně vyloučených lokalit mají nižší školní úspěšnost něž žáci z majoritní populace
- Romští chlapci jsou méně úspěšní než dívky.
- Častěji romští žáci propadají v první, třetí třídě a při přechodu na druhý stupeň.
- Propady a odchody na vzdělávací program Zvláštní škola pomáhají eliminovat přípravné ročníky.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Anketa mezi romskými žáky 1: Úvod

- Rozhovory s romskými žáky formou krátkého cca 15 minutového rozhovoru
- Ke každému dítěti doplněno několik informací ze strany školy
- Tematické zakotvení:

  (a) zaměstnání rodičů a jejich vztah ke škole, profil dítěte, problémy identifikované ze strany školy

  (b) preference povolání a komunikace o něm, význam vzdělání, volný čas, pocity ve škole, vzory
- Otevřené odpovědi a jejich kódování, kategorizace
- Na každé z devíti škol se mělo rozhovoru zúčastnit 10 dětí.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Anketa mezi romskými žáky 2: Popis souboru

- Celkem se v různé míře úplnosti zúčastnilo 84 dětí
- Struktura souboru podle pohlaví a stupně:

	Pohlaví dítěte		
Navštěvovaný stupeň	Chlapec	Dívka	Celkem
1. stupeň	25	17	42
2. stupeň	21	21	42
Celkem	46	38	84

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Anketa mezi romskými žáky 3: Povolání

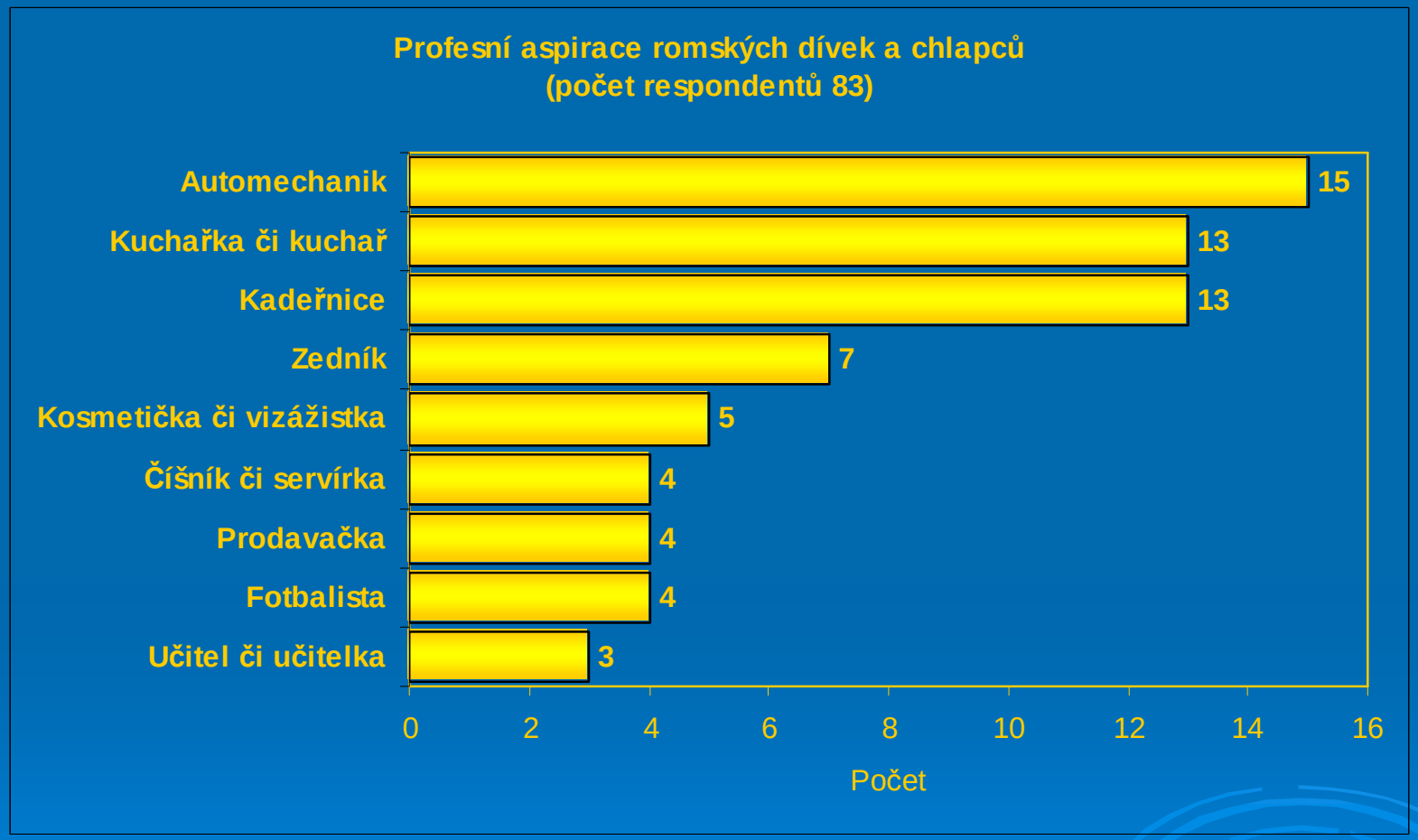

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Anketa mezi romskými žáky 4: Vzory

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Závěry

- Klíčovým problémem je motivace ke vzdělávání a školní docházce.
- Je nutné zajistit návaznost služeb.
- Chybí výzkumy, na kterých lze integrační politiku ve vzdělávání stavět – jejich pořizování lze financovat z prostředků technické asistence.

nros nadace rozvoje občanské společnosti

Děkujeme za pozornost.

www.gac.cz

nros nadace rozvoje občanské společnosti

gac